

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

XXIX. évfolyam 1. szám

* Társadalmi, kulturális, hagyományőrző online folyóirat *

2022. január

Szerkesztőségünk minden tagja békés, boldog, Istentől megáldott új évet kíván a Kedves Olvasóknak!

A tartalomból:

4. Ünnepek a Szent Gellértben

9. Adományozási ünnepség másképpen

Újévi polgármesteri köszöntő

Tisztelt Gyomaendrődiek! Kedves Olvasók!

Ha röviden kellene összegeznem az elmúlt esztendőt **Gyomaendrőd** életében, akkor azt mondhatnám, hogy nekünk ez az összetartozás esztendeje volt. Bár a világban zajló folyamatok, élükön a világjárvánnyal, azt eredményezhetnék, hogy az emberek minél inkább magukba forduljanak és a saját buborékjukba zárkozva éljenek, a mi településünk 2021-es évét egy sajnálatos esemény kapcsán az olyan fogalmak jellemezték, mint az összedolgozás, az együttműködés, a párbeszéd, az egymásra figyelés és a másik megértése. Olyan évet hagyunk magunk mögött, amely jócskán próbára tett mindannyiunkat. de büszkén mondhatom, hogy a gyomaendrődiek emberségből újra jelesre vizsgáztak.

A korlátozások és lezárások időszakában sem maradt senki kapcsolódási pont nélkül. Újra megrendült a világ körülöttünk, de képesek voltunk olyan biztonsági kapaszkodókat nyújtani egymásnak, amelyek még a kétségbeesés legnagyobb hullámai közepette is megtartottak.

Henry Ford mondta: *„Ha a sikernek van titka, akkor az abban a képességben rejlik, hogy megértjük a másik ember nézőpontját, és az ő szemszögéből is látjuk a dolgokat, nemcsak a sajátunkéből.”* A nehézségek idején éppúgy, mint amikor már a vidám, közös programokat tervezgethettük, odafigyeltünk egymásra. Az egymás felé fordulás, a másik meghallgatása, megértése nagyon sokat adott mindannyiunknak. Szeretném, ha ez határozná meg a 2022-es évünket is, mert az őszinte és nyílt kommunikáció olyan kincs, amelyet meg kell őriznünk. Úgy vélem, ez az eredményességünk kulcsa.

Sikerpályán vagyunk, de rajtunk múlik, hogy rajta maradjunk.

A jövőre vonatkozó közös terveink **Gyomaendrőd** további fejlesztését célozzák. Hinnünk kell abban, hogy a munkánk lesz folytatása, az elért eredmények nem vesznek el, hanem tovább építkezhetünk a közös elképzeléseink mentén.

Köszönöm Önöknek, hogy összetartó, megtartó közösségként, közös értékeink mentén, a jövőbe vetett hittel és bizalommal köszönhetjük együtt 2022-t!

Kívánom, hogy az új év egészségben, sikerekben és eredményekben gazdag legyen!

Toldi Balázs
polgármester

II. János Pál: Újévi ima

Egyetlen Isten!

Atya, Fiú és Szentlélek!

Neked ajánljuk ma az emberi idő új kezdetét,

Az évet, amely most kezdődik.

Neked ajánljuk, aki kezdetnélküli Kezdet vagy,

Aki igazság és Szeretet vagy,

Aki Mindenhatóság és irgalmasság vagy,

Te légy jelen benne, és cselekedjél benne!

Mert Általad élünk, mozgunk és vagyunk.

Az új évnek ezt az első napját

Az Ige földi születése titkával egyesítjük.

Ő a Fiú, akit Te, Atya, az emberiségnek ajándékoztál,
 hogy egy legyen velünk.

Ma különös szeretettel és gyöngédséggel vesszük körül
 a názáreti Szűz anyaságát,

Akit Te, örök Atya, kiválasztottál,

hogy a Te Fiad édesanyja legyen a Szentlélek műve által,

Aki a mi Szeretetünk a kimondhatatlan Háromság titkában.

Üdvözlünk, új év, a liturgia mai szövegével:

„Áldjon meg Téged az Úr és oltalmazzon!

Fordítsa feléd orcáját, és legyen hozzád kegyes!

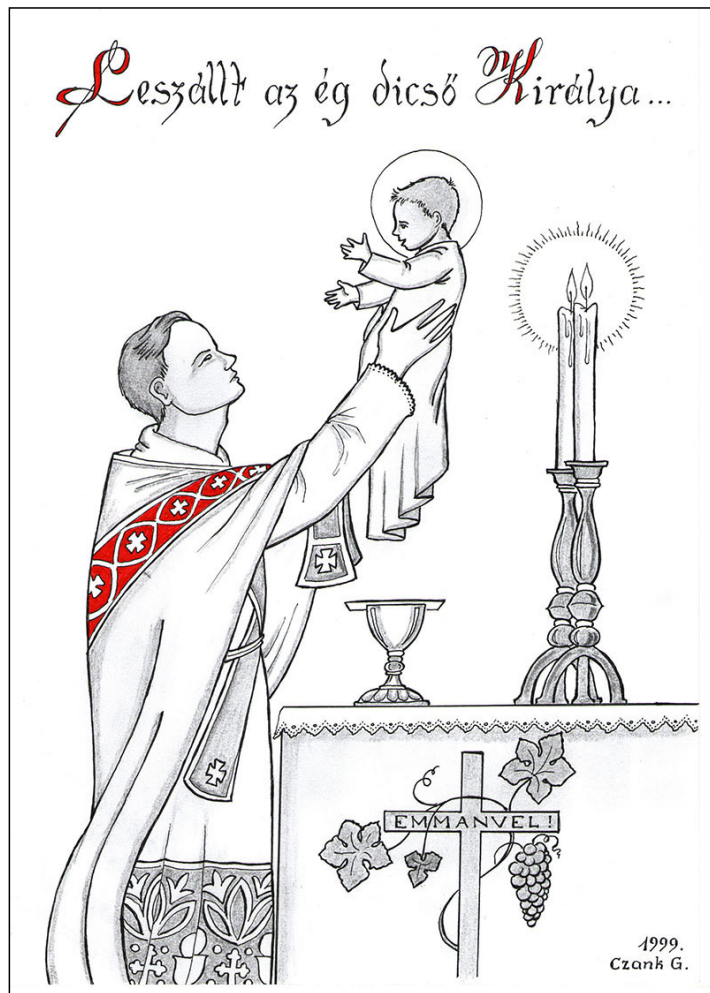
Tekintszen rád az Úr, és adjon békességet!”

Újév alkalmával ezeket a kívánságokat

fejezzük ki kölcsönösen egymásnak:

Jézus Krisztus nevében kezdjük újra!

Az Ő neve azt jelenti: Isten üdvözít!

Czank Gábor endrödi plébános úr rajza

Önkormányzati

h í r e k

A 2021. év utolsó testületi ülése december 21-re esett. 19 napirendi pontot tárgyaltak a képviselők nyílt ülés keretében, illetve 1 napirendi pontról zárt ülésen kellett döntést hozniuk.

Elfogadták a beszámolót a 2021 évben benyújtott pályázatokról és azok megvalósulásáról is.

Az előterjesztés bemutatta mindazon pályázatokat, amelyek benyújtásra kerültek a pályázatot kiíró szervezetekhez.

1. Településfejlesztési Operatív Program (TOP)

-Piackorszerúsítás Gyomaendrődön, melynek összköltsége 73.092.921 Ft.

Elnyert támogatás: 58 728.454 Ft

Önerő: 14 364.467 Ft

A projekt zárása megtörtént, majd a többletforrás igénylés is pozitívan lett elbírálva, így az önerő is megtérítésre került.

-Blaha úti óvoda felújítás, melyre 45 millió Ft-ot nyert önkormányzatunk.

A projekt összköltsége: 61 387.967 Ft.

Önerő: 16.387.967 Ft.

A projekt zárása után a többletforrás igénylése megtörtént, amely szintén pozitív elbírálást nyert.

-Gyomai városrész központjának rehabilitációja

Elnyert támogatás: 250 000.000 Ft

Összköltsége: 251.184.864 Ft

Önerő: 1 184.864 Ft

Az önerő többletforrás igénylése megtörtént, amely pozitív elbírálást kapott.

-Belvízrendezés Gyomaendrődön Kodály Zoltán - Hídfő utca között, a kerékpárút mentén

Összköltség: 88.892.745 Ft

Elnyert támogatás: 70.000.000 Ft

Önerő: 18.892.745 Ft

A többletforrás 2 részletben lett visszaigényelve, amely minden esetben pozitív elbírálást kapott.

-Kerékpárút építése Gyomaendrődön a Kodály Zoltán utcától a Hídfő étteremig, illetve kerékpáros nyomvonal kialakítása a Selyem úton.

Elnyert támogatás: 107 920.000 Ft

Összköltség: 136 54.014 Ft

Önerő: 28 627.014 Ft

A projekt zárása után két részletben lett a többletköltség igény benyújtva a szakhatóság felé, amely minden esetben pozitív elbírálás alá esett.

-Gyomai orvosi rendelő energetikai korszerűsítése

Elnyert támogatás: 35 665 989 Ft

Összköltség: 38 317.824 Ft

Önerő: 2 651.835 Ft

Az önerőt többletforrás igénylésének benyújtása után visszautalták önkormányzatunknak.

-Tipegő Kert Bölcsőde építése Gyomaendrődön

Elnyert támogatás: 219 999 998 Ft
 Összköltség: 219.999 987 Ft
 Önerő: 0 Ft
 A projekt megvalósulása befejeződött!

2. Közösségi szinten irányított városi helyi fejlesztések (CLLD)

-2017. október 1-én elkezdődött a Gyomaendrődi Helyi Közösség és települési kultúra fejlesztéséért című pályázat megvalósítása, melynek keretében a településen megvalósítandó pályázatok előkészítésére, majd a pályázati rendszer működtetésére kerül sor a Gyomaendrődi Közös Önkormányzati Hivatal, mint munkaszervezet közreműködésével.

A projekt összköltsége: 37.500 .000 Ft
 Elnyert támogatás: 37 500.000 Ft
 Önerő: 0 Ft

-A helyi felhívások kiírásra kerültek (5 db). A projekt során 212,5 millió Ft pályázati forrás a helyi pályázók általi lehívásra adott lehetőséget, melynek megvalósulása többségében folyamatban van.

-Új játszótér kialakítása a Szabadság téren
 A projekt összköltsége: 20.006.100 Ft
 Elnyert támogatás: 15 000.000 Ft
 Önerő: 5 006 100 Ft
 A projekt megvalósulása 2021-ben befejeződött.

3. Vidékfejlesztési Program (VIP) pályázat

A pályázat benyújtásra került a külterületi helyi közutak fejlesztésére, Peresi és Dan-zugi útépítés címmel. A pályázat keretében az alábbi helyszíneken történne fejlesztés: Dan-zug 0387, 0402, 0415, 0417, 0422, 0439 hrsz.

Peresi útépítés: 02763, 02761 hrsz.
 A projekt összköltsége: 316.833 621 Ft
 Elszámolható összköltség: 299 370 404 Ft
 Önerő: 17 463.217 Ft
 A pályázat elbírálás alatt van.

4. Benyújtott hazai pályázatok

A pályázati kiírás alapján, a város belterületén található Kossuth Lajos utca és a Hősök útja között lévő útszakasz burkolatának felújítása megtörtént.

A projekt összköltsége 60.473.896 Ft
 Elnyert támogatás: 40.000.000 Ft
 Önerő: 20.473.869 Ft
 A projekt elszámolás alatt van.

5. Fürdőfejlesztés előkészítése

Városunk sikeresen pályázott a Gyomaendrődi Liget Gyógyfürdő és Kemping fejlesztésére, illetve az előkészítő feladatok megvalósítására.

Az előkészítő projekt összköltsége: 125 000.000 Ft
 Támogatási összeg: 125.000.000 Ft
 Önerő: 0 Ft

A közbeszerzési pályázat folyamatban van, ennek lezárását követően kerülhet sor a beruházás megva-

lósulására kormányzati támogatással.

-Kállai Ferenc Múzeum és Aranka Játékbaba Múzeum felújítása, korszerűsítése című pályázatunk 250.000.000 Ft támogatást nyert. Jelenleg a tervezési feladatok folynak.

6. Aranka Játékbaba Múzeum épületének korszerűsítése

A babamúzeum felújítására 12.000 000 Ft támogatás érkezett, amelyből megvalósult a kiállítótér burkolat cseréje, vízvezetés kialakítása, térburkolatok felújítása, tetőhéjazat cseréje, fűtés kialakítása, gépészeti kialakítások, illetve a kiállítótér bútorainak beszerzése. A projekt 2021. december 31-én zárul.

2021. októberétől kezdődően megjelentek az első TOP plusz pályázatok felhívásai, illetve folyamatosan fognak megjelenni a 2021–2027-es ciklus újabb pályázatai. Ezért úgy a 2021-es és 2022. év, jelentősen meghatározó lesz a település életében tekintettel a megvalósítandó fejlesztésekre, hiszen az ide vonatkozó pályázatok felhívásainak döntő többsége meg fog jelenni ez idő alatt.

Épületfelújítás költségéhez hozzájárulás

A Szeged-Csanád Egyházmegye használja az önkormányzat tulajdonát képező Hősök útja 39-43 szám alatti ingatlant oktatási feladatok ellátására használati szerződés alapján.

Tóth Ferenc igazgató azzal a kéréssel fordult az önkormányzathoz, hogy az épület tetőszerkezetének felújításához anyagi segítséget nyújtsunk. Tájékoztatása szerint az oktatási épület pályázati pénzből komoly felújításon esik át. Azonban az építkezés során olyan problémák merültek fel, amelyeket nem lehet pótmunkaként pályázati forrásból elvégezteni, viszont ezek nélkül a pályázatban foglalt műszaki tartalom kivitelezhetetlen volt. Az intézmény vezetőjének tájékoztatása szerint ezen a munkálatok nagy része folyamatban el lett végezve, illetve a végleges befejezéshez közeledik. Mivel az épület állagának megóvása közös érdek, ezért az előzetes felmérések szerint 3,4 millió Ft hozzájárulást kér az önkormányzattól.

A Képviselő-testület elfogadta az előterjesztésben kért összeget és javasolta az oktatási épület tetőszerkezetének felújítását a határozati javaslatban foglaltak szerint.

Elfogadta és megszavazta a Képviselő-testület a 2022. év lakáskarbantartási és felújítási tervét, melyet a Zöldpark Non-profit Kft. ügyvezető igazgatója Dinya József nyújtott be. A feladat ellátására a szociális bérlakások esetében a beszedett lakbérek nyújtják a fedezetet. A 2022. évben felhasználható összeg 5.299.000 Ft. A tervezett költség: 4.718.400 Ft.

A költségalapú bérlakások esetében az előző év maradványaként a 2022. évben felhasználható összeg a karbantartásra: 8.557.053 Ft. Tervezett karbantartásra 4.548.759 Ft lett elkülönítve, míg a rendelkezésre álló keretből végezhető el a gyors és ad hoc jellegű tevékenységek.

Lehóczkiné Timár Irén
 alpolgármester

A Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Gimnázium hírei

Általános iskolai egység

Iskolánkban a december hónap programjai a várakozás jegyében teltek. Hajtogattuk adventi naptárunkat, s íróink-költőink szép gondolatai hangzottak el napról napra, ezzel tettük még meggyőzőbbé a négy hetet. Hétfőnként meggyújtottuk az adventi koszorú egy-egy gyertyáját, melyek jelentőségéről Czank Gábor katolikus plébános atya, Vatai Gyula evangélikus hitoktató, Papp Tibor református lelkész beszélt. Közben - egészen a téli szünetig - készültek az adventi ablakok szebbnél szebb díszei. Rövidített, s egyben utolsó tanítási napunk ajándékozással, közös ünnepvárással telt. Karácsonyi műsorunkban hallhattunk énekszámot, jelenetet, verses összeállítást, melyek segítették lelki hangulódásunkat.

Képek: adventi ablakok

Karácsonyi ajándékozás 1. osztály

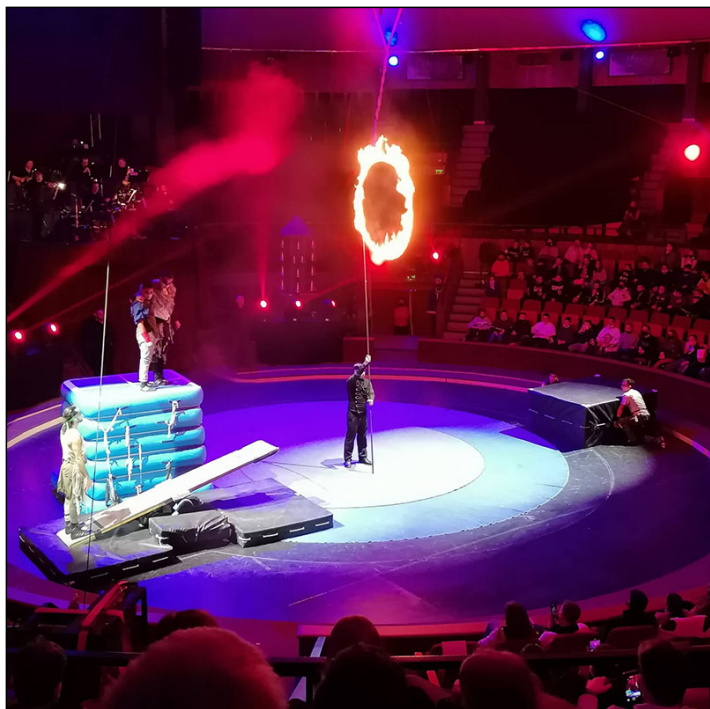
Czank Gábor plébános a negyedikesekkel

December 6-án újra eljött a Mikulás. Ajándékozott, gitározott, mosolyt csalt a gyermekek arcára! Jövőre is visszavárjuk!

A **Lázár Ervin Programnak** köszönhetően felejthetetlen élményben volt része iskolánk hatodikosainak. Diákjaink **december 8-án** a Fővárosi Nagycirkuszban jártak, ahol a Csillagtánc című előadáson lehetőségük nyílt arra, hogy artistaművészek különleges produkcióit tekinthessék meg. A műsorban lendületes akrobaták, fantasztikus ügyességű zsonglőr, lélegzetelállító és félelmet keltő légtornászok mutatványa, 8 méter magasságban kereköző egyensúlyozóművész produkciója váltotta egymást.

A műsorról a következőket olvashatjuk a port.hu oldalán:

„Annyiféle csillag van, ahány ember. Vagy annyiféle, ahány érzélem. Mindennek és mindenkinek megvan a maga választott csillaga, amely mutatja neki az utat, reménnyel tölti el, bevilágítja az éjszaka vagy a rosszkedv sötétségét... A cirkusznak is megvannak a maga csillagai: hős artisták és bájos táncosnők, az állatok nyelvén beszélő idomárok és boszorkányos ügyességű zsonglőrök, vicces bohócok és a lendületes akrobaták. Mind-mind egyedi és megismételhetetlen. Mind-mind messze világít, amikor kiáll a porondra, és valami olyat mutat, amit gyermekkorra óta nap mint nap gyakorol, és amit egyedül ő tud a világon. És mindegyikük csillaggá változik, amikor csillogó szeméből messze fénylik az elhivatottság és a szenvedély, a koncentráció, vagy a sikerült mutatvány után a felszabadultan áradó öröm.”

2021. december 8-án Gyomaendrődön rendezték meg a **Torna Diákolimpia Megyei Döntőjét** a lányok I-II. korcsoportos ver-

Torna I. korcsoport

Tornászaink III-IV. korcsoport

senyét, valamint a fiúk I-II-III-IV. korcsoportos versenyét.

Iskolánkból 1 csapat és 2 egyéni versenyző vett részt a viadalon az alábbi eredményekkel:
korcsoport:

BAJNOK - Szent Gellért Katolikus Általános Iskola

Csapat tagjai:

Bujdosó Cintia, Feké Miléna, Izsó Zsófi, Kis Virág Anna, Tóth Mirtil

EGYÉNI ÖSSZETETT VERSENY:

I. korcsoport:

3. hely: Feké Miléna (Szent Gellért) Gyomaendrőd

5. hely: Tóth Mirtil (Szent Gellért)

A II. korcsoportban Gellai Maja és Sóci Boglárka versenyzett, mindketten szép gyakorlatokat mutattak be, amivel a középmezőnyben végeztek.

2021.12.09-én Békéscsabán rendezték meg a **III-IV. korcsoportos lányok Torna Diákolimpia Megyei Döntőjét**.

Ezen a versenyen iskolánkat 4 versenyző képviselte.

Eredmények:

2. hely: Szent Gellért Katolikus Általános Iskola

Csapat tagjai:

Bujdosó Gréta, Hoffman Hanna, Simonyi Nóra, Tóth Kamilla

EGYÉNI ÖSSZETETT VERSENY:

5. hely: Tóth Kamilla (Szent Gellért)

Így az I. és a III-IV. korcsoportos csapat is kiérdemelte a Torna Diákolimpia Országos Elődöntőn való indulás jogát.

Gratulálunk, kívánunk sikeres felkészülést, eredményeket! Köszönjük Gergely Orsolya edző áldozatos munkáját!

Pályaorientációs nap - 2021. december 11.

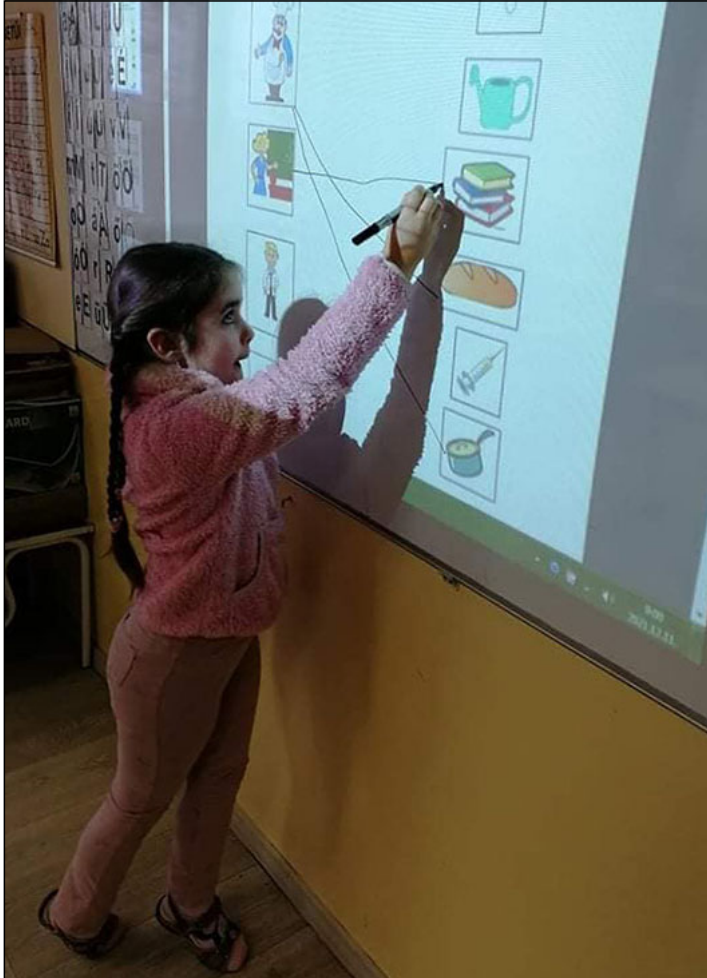

„Mi leszel, ha nagy leszel?” Generációk óta teszik fel ezt a kérdést szülők, nagyszülők, pedagógusok a gyerekeknek. A válasz leginkább a bizonytalanságot, tanácstalanságot tükrözi.

„Még nem tudom.”

Sokan úgy hiszik, hogy a pályaválasztás csak a végzős, nyolcadikos tanulókat érinti, pedig ez nem így van. Orientálni, irányt mutatni, érdeklődési kört, kompetenciákat megismerni, érdekes szakmákkal találkozni már jóval korábban is lehet és érdemes. Ebben próbálunk segíteni tanítványainknak az évente megrendezésre kerülő pályorientációs napunkon.

Évek óta részét képezi nevelő munkánknak a **Boldogságóra**, melynek keretében és programja segítségével életigenlő, pozitív szemléletet igyekszünk gyermekeinknek átadni. Boldogságóra program - Hónap pedagógusa címet novemberben igazgatóhelyettesünk, Kondorné Timár Erzsébet kapta meg. Gratulálunk!

HÍREK, ESEMÉNYEK A KIS BÁLINT ÁLTALÁNOS ISKOLÁBÓL

Kazinczy nyomában...

Iskolánkból harminchárom tanuló másolását, küldtük el Borsod megyébe, a szépíró versenyre. Pár nap múlva érkezett a jó hír, nagy örömünkre két diákunk: Rafael Loretta 6. b osztályos tanuló és Varsányi Misell 8. a osztályos tanuló bejutott a Betűvetők országos szépíró versenyére, amelyet a Petőfi Irodalmi Múzeum és a Magyar Nyelv Múzeuma rendezett december 10-én, Sátorlajújhely-Széphalom, a magyar nyelvújító, Kazinczy Ferenc fellegvárában. Bírálók között volt: Nyíri Péter igazgató, irodalomtörténész, Novák Tamás: grafikusművész, kalligráfus, a zsűri elnöke. Varsányi Misell harmadik helyezett lett korcsoportjában, Loretta pedig a középmezőnyben végzett. Gratulálunk mindkét lánynak a szép eredményért! A hosszú utat Lakatos Tibor földrajz-testnevelő szakos tanár vállalta, aki Loretta osztályfőnöke. A két lány magyartanára pedig: Hunya Jolán tanárnő.

Varsányi Misell 3. helyezett az országos szépíró versenyen

Színházban a 8. a

8. a osztály színházban, Békéscsabán, december 8-án

A 8. a osztály és osztályfőnöke december 8-án, a Jókai Színházba látogatott el, ahol: Fenyő Miklós - Novai Gábor: Hotel Menthol című fergeteges előadását nézték meg. Az ismert zenék, a látvány valóban kikapcsolódást, élményt nyújtottak nemcsak a felnőtteknek, hanem a diákoknak is. A táncosok pedig a humort sem mellőzve két órán keresztül folyamatosan ropták a fülbemászó dallamokra az örök klasszikusnak számító rock and roll, twist és cha-cha-cha táncokat!

Német kézműves délután

Intézményünkben már 11 éve folyik német nemzetiségi nyelvoktatás, így a Gyomaendrődi Német Nemzetiségi Önkormányzat támogatja iskolánk tanulóit. Minden évben anyagi támogatást nyújtanak a húsvéti illetve a karácsonyi ajándékok, dekorációk készítésében. Az idei évben az osztályok maguk választhatták ki, hogy milyen ajándékot szeretnének készíteni. Csodaszép alkotások születtek, a gyerekek lelkesen készítették el a szebbnél szebb ajándékokat. Köszönjük a Gyomaendrődi Német Nemzetiségi Önkormányzat támogatását!

Német kézműves délutánon

Karácsonyi ünnepség

A téli szünet előtti utolsó tanítási napon, 2021.12.17-én,

Ágostonné Farkas Mária igazgatónő és Hunya Jolán, a karácsonyi műsor előtt

iskolánk tanulói karácsonyi műsorral kedveskedtek az intézmény pedagógusainak, dolgozóinak és diáktársaiknak. Igazgatónő ünnepi köszöntőjét követően a felsős irodalmi színpad és az énekkar meghitt műsorát tekinthették meg. A gyerekek felkészítő tanárai: Hunya Jolán, Tóthné Kele Ágnes és Schwalm Gyula.

Az igazgatónő köszöntője

Az irodalmi színpad az alsósoknak is bemutatta a meghitt karácsonyi műsort

Diákok, az irodalmi színpad tagjai

Katolikus oldal

AZ ÚJÉV ÜZENETE

A polgári esztendő első napján Anyaszentegyházunk a Boldogságos Szűz Máriára, Isten Anyjára irányítja a figyelmünket. Az ötödik században történt, hogy Konsztantinápoly püspöke, Nesztóriusz, tévhitet, eretnekséget kezdett hirdetni, miszerint Máriát nem illeti különösebb tisztelet, hisz ő Krisztus isteni és emberi természetéből csupán az ember-Krisztust szülte. Ez ellen leginkább Szent Cirill, Alexandria érseke lépett fel, aki cáfolta Nesztoriusz állítását, azt tanította, hogy Jézus esetében az isteni és emberi természetet nem választhatjuk külön, ezért Mária Istenszülő. Ezen vita eldöntésére jött össze 431-ben az Efezusi Zsinat, mely júniustól szeptemberig tartott, s mely végül is Alexandriai Szt. Cirill állítását szentesítve, Máriát, mint **Theotokoszt**, Istenszülőt állította minden korok kereszténye elé. Ez az ünnep a görögkeleti naptárban december 26-án van, a kopt keresztények január 16-án ülik, míg nálunk, latin keresztényeknél január elsején kerül megünneplésre.

Ma, amikor ezen szép Mária-ünnep mellett a polgári újév első napját is üljük, elgondolkodhatunk, mi az üzenete számunkra Szűz Mária Istenanyasága ünnepének? A választ az evangélium egy mondata adhatja meg nekünk: „Mária szívébe véste a pásztorok szavait és gyakran elgondolkodott rajtuk.” És mit mondhattak a pásztorok? Azt, amit az angyal hirdetett nekik: „Menjetez Betlehembe, mert megszületett a Messiás, az Úr Krisztus!”

Mária a szívébe vési ezeket a szavakat és gyakran elgondolkodik rajtuk. A pásztorok elbeszélése is bizonyossá teszi őt abban, hogy a betlehemi jászolban fekvő kisgyermek nem egy egyszerű újszülött, hanem a mindeneket teremtő és fenntartó Isten.

Mi tehát az üzenete ennek az evangéliumi mondatnak? Az, hogy mi is erősen vessük a szívünkbe, hogy az **Isten annyira szerett bennünket, hogy leszállt közeink a földre, és velünk maradt. „Íme, én veletek vagyok mindennap, a világ végéig!”** – ígéri maga Krisztus mennybemenetelekor. Mária számára ez a tudat - Emmanuel, Velünk az Isten, - hatalmas erőforrás lehetett. A betlehemi gyermekgyilkosság idején, az egyiptomi menekülés idején, amikor bármi nehézség vagy probléma közelített a Szent Családnak, Máriának erőt adott a szívébe vésett tudat: nem történhet baj, hisz velünk az Isten. És ezt érzik meg később az apostolok is, akik Jézus mellett biztonságban érzik magukat, nem félnek a farizeusoktól, a főpap embereitől, a katonáktól (Péter még kardot is ragad...), hisz velünk az Isten, velünk a Messiás. Mi baj történhetne?

Kedves testvéreim, mi is ezzel a tudattal kell, hogy elkezdjük a 2022-es évet. Szívünkbe vessük, és gyakran elgondolkodunk afelől, hogy velünk az Isten.

Nolai Szent Fülöpről jegyzik fel, hogy

egyszer üldözöi elől menekült, akik az életére törtek. Már-már úgy tűnt, hogy utol fogják érni, amikor végső megoldásként Szent Fülöp egy falban lévő szűk nyílásba bújnak be. Amikor az üldözők odaérnek, látják, hogy az a nyílás be van szöve egy pók hálójától. „Ide biztos nem bújhátok, - mondják, - hisz elszaggatta volna a pókháló.” S azal lohlnak tovább, Szent Fülöp pedig megmenekült.

Ez a kis történet is taníthat minket a mai evangélium mondanivalójára. Ha elegendő a hitünk, ha Szűz Máriához hasonlóan mindig lelki szemünk előtt tartjuk, hogy az Isten mellettünk van, akkor az Isten a legkilátástalanabbnak látszó helyzetekben is küld valami megoldást!

De a mai nap nem csak egy szép Mária-ünnep, hanem a **polgári új év első napja**. A szentírási részek mást is tartogattak számunkra, ami ezen a napon bátorító lehet. Az első olvasmányban, az áron-i áldás kapcsán maga az Úr ígéri: **„Megáldom és oltalmazom őket!”** Mi lehet bátorítóbb az új esztendő első napján, minthogy maga az Úr ígéri nekünk áldását és oltalmazó szeretetét.

De a második olvasmányban Szent Pál sorait hallhattuk: „Nem vagy tehát többé szolga, hanem fiú, és Isten kegyelméből örökös is!” Ez tovább erősíti bennünk ezt a bátorító jóérzést, hiszen Pál arra akar minket rádöbenteni, hogy mi nem sakkfigurák vagyunk Isten kezében, akiket úgy irányít, ahogy akar, sem pedig rabszolgái az Istennek, hanem a kereszténységben Isten gyermekei lettünk, s ezáltal a Mennország örökösei is.

De ahhoz, hogy egy gyermek jó gyermeknek bizonyuljon, és az örökséget elnyerhesse, a szülő kedvében kell, hogy járjon és megtegye a szülő kívánságát.

És ez is programot ad nekünk az újév első napján. Mi is elmondhatjuk a Zsoltárossal: **Íme, itt vagyok Uram, hogy megtegyem azt, amit kívánsz!”**

Jó feltételként elhatározhatom a mai napon, hogy énnekem a most kezdődő új esztendőnek minden napját úgy akarom eltölteni, hogy az Isten kedvében járjak.

Végül, a mai napon a **Béke Világnap-**

ját is üli Egyházunk. 1968-ban VI. Pál pápa indítványozására január 1-ét a béke világnapjává rendelték, amikor különösen is a békéért imádkozunk. Láthatjuk a világban folyó háborúkat, polgárháborúkat, forrongást, terrorizmust, a rengeteg vérontást, és önkénytelenül is érezhetjük, hogy kötelességünk a békéért imádkozni. „Békét hagyok rátok, az én békémet adom nektek!” – mondta Jézus, - és ezt a jézusi ajándékot a világ nemigen tudja megbecsülni...

Régi ének, mely Jézushoz, a Béke fejedelméhez szól: „Békét adj szívünknek, békét családunknak, békét nemzetünknek, békét a világnak!

- Először a **saját szívemben** kell békére törekedjek.

- Aztán a **családban szétnézni**: nem kellene-e rendezni szeretteimmel a kapcsolatot?

- Imádkozni **magyar népemért**, hazámért...

- S csak ezután világbékéért könyörögni.

Újév napján tehát, van miért imádkozunk. Szűz Mária hitéért, azért, hogy sose felejtsük: az Isten közénk szállt és örökre velünk marad. Imádkozni azért, hogy Isten hűséges gyermekeinek bizonyulhassunk, hogy elnyerhessük a mennyi örökséget. S imádkozni a béke kegyelméért szívünkben, családban, népünk körében és a nagyvilágban. Mária, Isten Anyja hallgassa meg imáinkat, és segítsen, hogy ennek az új évnek minden napja közelebb vigyen minket Krisztushoz és az általa megígért Örök Élethez!

Czank Gábor
plébános

Adományozási ünnepség másképpen

2021. december

Az „Élet Másokért” Egyesület ebben az évben december 19-re tervezte a hagyományos „Segítsünk a rászoruló gyermekeken” elnevezésű jótékonyági ünnepséget, mely most a XX. rendezvény lett volna.

A járványhelyzet a terveinket ugyan felülírta, de az emberek összefogását megerősítette.

Eddig nem látott mértékű adományozás indult, melynek keretében 25 olyan gyomaendrői családot tudtunk megajándékozni, ahol beteg gyermeket, vagy gyermekeket nevelnek.

Az ajándécsomagok tartalma: tartós élelmiszer, édesség, gyümölcs, játék volt, igen komoly értékben.

Több új adakozónk is megtalált, akik közül az egyik jelentős értékű játékadományt hozott, melynek a gyermekek természetesen, őszintén örültek.

Az ajándékok átadása rendhagyó módon történt, hiszen ez a mostani helyzet is rendhagyó.

Külön-külön jött be a családból, aki tudott – a megadott helyszínre-, aki nem, annak pedig egy segítő kivitte az ajándékokat.

Sokan, természetesen a köszönet után, csodálkoztak, hogy most ilyen rendkívüli körülmények között is voltak, akik másokra is gondoltak, illetve akik mindezt megvalósították.

Tekintettel az összegyűlt adományok mennyiségére ebben az évben először tudtunk ajándékot adni egyedül élő, idős, beteg embereknek, valamint két sokgyermekes családnak.

Szomorú kötelesség megemlékezni arról a kislányról, aki eltávozott közülünk, valamint két Édesanyáról, akiket szintén ebben az évben veszítettünk el, és a két gyermek más település intézményébe került.

Az élet azonban igazítja a dolgokat, mert a megajándékozott így is 25 lett.

Tisztelettel emlékezem meg Dénes Zoltán atyáról, aki ennek az ünnepségnek hosszú évek óta tevékeny részese, segítője volt. Ő szállította el a megfelelő helyre az év közben összegyűlt ruhaadományokat. Önzetlen emberségével biztos támasza volt az egyesületnek.

Mindenkiért, aki eltávozott „egy-egy gyertya égjen”.

Köszönettel tartozom az adományozottak nevében azoknak, akik ebben az évben sem feledkeztek meg azokról a családokról, akik nem az átlagosnak mondható életet élik csendben, türelemmel.

Tisztelet, aki a maga örömeivel hozzájárult sok család, gyermek, egyedül élő, idős ember öröméhez.

Gyomaendrőd, 2021. december 20.

Köszönettel:
Vaszkó Sándorné

Adományozók 2021. év

Balog Péter és családja
Babos László és családja
Békés Megyei Közgyűlés
Bencsik Attila és családja
Binges Etelka
Bukva Csilla
Csikós Edit
Deli Csaba és családja
Debreczi Árpád
Dr. Giricz Katalin
Dr. Gulyás-Kiss Zsuzsanna
Dr. Jambrik Zoltán és családja
Dr. Pacsika György és családja
Dr. Smíri Sándor és családja
Endrői Róm. Kat. Plébánia
Farkasinszki Zsuzsanna
Fehér Anita
Forgács Zoltán
Furák Panni és szülei
Gecsei Richárd és családja
Gy.e. Járási Hiv. Fogl. Osztály
Gyomaendrőd Város Önkormányzata
Hangya Lajosné
Hornokné Szűcs Elvira
Hunya Elek és felesége
Ipacs Tibor
Iványi Lajosné és családja
Iványi László
Jooné Gyuricza Mária és családja

Kónya István (Kónya Zöld-séges)
Lehóczkiné Tímár Irén és családja
Molnárné Beinschroth Ágnes és férje
Mozgáskorlátozottak Egyesület
Nagy Ákos Attila és szülei
Pápai Zsuzsanna és családja
Papp István és családja
Polányi Éva
Rácz Istvánné
Rácz Istvánné
Rávai Béla és családja
Rostélyos Húsbolt
Szabó Balázné és családja
Szántai Endre Lajos
Szerető Balázs és szülei
Szt.Gellért Katolikus Ált. Iskola tanuló
Szűcs Hunor és Hanga és szülei
Tímár Irén
Tímár Jánosné
Ugor Emese (Papírbolt)
Névtelen adakozók
109 fő, aki az adó 1%-t adta

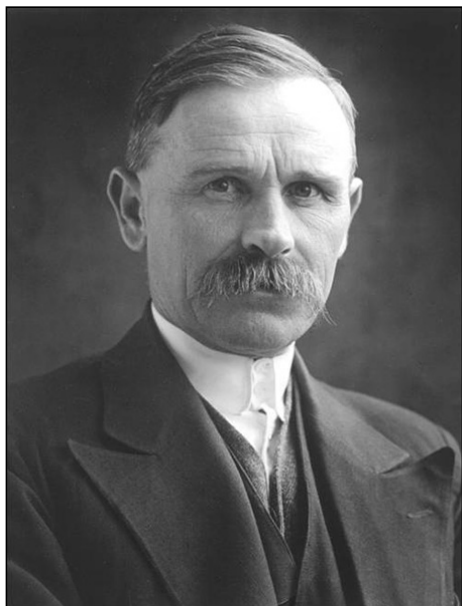
Segítők

Varga Zoltán
Hornok Sándor és kislfia
Bojta

ASZTAG

- szabadban tárolt, tartósan összerakott, cséplésre vagy nyomtatásra váró gabona (elsősorban búza) -

1897 január 6-án született Veres Péter író, politikus. Rá emlékezünk egy elbeszélésének részletével. Melléklet: fotó egyk. anyaga

Tél a gyepsoron (részlet)

A Gyepsor előtt magas hóhegyek vannak. Az északi szél ide sodorta az ablakok alá. Kissé kijebb hányták a fák tövéig, de aztán megint esett, megint elhányták, majd jött a pustolás és felszerelte az ablakokkal szembe, amelyek különben se valami magasan vannak. A jövőmenők belől járnak közvetlen az ablaktok alatt. A szekér úton pipiskék sápitóznak: „két szűrt vigy, két szűrt vigy” mondja az egyik. „Egyre se telik, egyre se telik” felel a másik. Ha szekér vagy szánka jön, felugrának a hóbuckák tetejére és onnan sipítóznak. Akár be is nézhetnének az ablakokon, ha nem volnának befagyva. De be vannak nemcsak úgy finoman jégvirágozva mint az uri ablakok, hanem keményen, vastagon dérral, jéggel béleltek. A belül mindig olvadó vizet kék rongyokba csavart szalmacsóvák fogják fel, hogy ne folyjon le a falra.

A szekérút közepén libák ülnek. Tüzespiros lábukat, hogy ne fázson maguk alá húzzák. Ha valami lóganéj elpotyog odarohannak, nagy ricsajt, veszedést csinálnak rajta s amikor kiszedték belőle, ami érték volt, újra leülnek.

A mező egy végtelen sivatag. Éles kis északi szél hordja a porhavat, fehéres szürke füst ül a föld felett a porzó hóból. Itt, ott egyegy kútágas feketéllik a reménytelenül egyhangú tájban. A kunyhók és tanyák azonban már nem látszanak, elnyelte őket a fehér homály.

A csürhe azért kimegy. A szegény malacok ott kornyicsolnak a bokáig érő hó-

ban. Sem lefeküdni, sem megállni, sem legelni nem tudnak. Topognak, szaladgálnak, turkálják a havat, némelyik rág is egy kis hóval kevert fagyos fűvet, többen pedig meg-megkísérlik, hogy nem lehetne-e megcsalni a kanászt és hazaszaladni a jó meleg ólba. Ám ez nem igen sikerül, mert a kondás éber, a puli utóléri, s azonkívül, hogy valósággal lefogja és összeharapdálja a bőrét — a szájában maradt szőrrel soká veszködik a kutya míg ki bírja köpni — még a kondás is odasújt a karkással, ahol — mint mondani szokták — a bolha búvik s a szegény malac keserves fájdalomában a hóba dörzsöli a farát.

A csürhe nyomán gömbölyű ganéjgolyók feketednek. Némelyiket élelmes öreg kocák szétdúrják, s ha valami ennivaló van még benne, kieszik, de azért marad a varjuknak is, amelyek tisztas távolból, ép' hogy az ostor vagy a göröngy ne érje el őket, követik a nyáját.

Ezt kihasználják Dankó Pistáék és tört, vasból való, kétféle nyílós patkányfogó tört helyeznek el a hóba. Csalétkül disznóganéjt tesznek, ami jobb, mint a tengeri, mert tapasztalt öreg varjúk tudják már, hogy nem létezik az csak úgy, hogy a hó tetején egész cső tengerik teremjenek és nem mennek lépere. Az ügyesen elhelyezett disznóganéj azonban még őket is megtéveszti és néha sikerül egyet, egyet fogni. S a varjúknak, ezt tudja minden szegény ember, kitűnő húsa van, csak jól meg kell főzni és erősebb leve, mint a tyúknak vagy akár a fogolynak, ha nem túlsok lében főzik. A csőrét persze el kell dobni, mert az ganéjos, redves, undorító ránézni, kivált ha öreg.

A Dankóék háza is alig látszik ki a hóból. De van még a padláson is. A lyukai-kon besutult és takaros kis fűvások vannak a lyukak irányában. Pár zsák csöves tengeri és egy kis nyáron szedett árva-ganéj van még fenn, de nem látszik ki a hóból. Az udvaron viszont nincs már semmi. Hátul egy kis dombocska behordva

hóval. Itt volt a szalma, de már elfogyott. Az van meg belőle, amit az őszi esők trágyává áztattak. Majd ha a márciusi szelek megfújják fel lehet fűteni), de addig hiába minden erőlködés.

Hideg van pedig. 10—25 fok között váltakozik. A reggeli órákban napfeljőtte előtt, amikor az északi szél a pusztáról megindul még talán többre is felmenne itt Gyepsor-Szibériában, ahogy a falubeliek elnevezik, ha ugyan volna valakinek időmérője. Erre azonban ismeretlen szerző ez, ellenben a reumas és fagyott lábak, vállak, derekak nagyon jól helyettesítik ezt a műszert, mert mindig megmondják előre, hogy hideg lesz-e vagy esős. Aminek ugyan kicsi haszna van, mert ha hideg van fázunk, ha esés van ázunk, de mégis elégedett az ember, ha bevált a jóslás.

Dankó most itthon van. Az őszön hazakerült a sommásságból azóta nincs semmi dolga. Amikor beállott a fagy, jéget vágott a zsidók jégvermeibe, de aztán hogy tartós lett a tél, megteltek a vermek és ennek is vége lett. Különben is a gödröket úgy behordta a hó, hogy azt se lehetne csinálni. A jövő hétre ígérték hogy az uraságnál körvadászat lesz, ha csak oda be nem fér. Egy kevés búza még van a nyári keresetből, tengeri is a vagyonváltás földről, amely felébe volt adva s amelyért adót és árendát még sohse fizettek. Cukorrépát szedtek az őszön az utakon meg a répaföldeken, krumplit meg a jégvágásból vett egy vékát. Ennivaló hát volna, csak pénz nincs és főleg tűzrevaló nincs.

Hajnali két órakor már fenn van. Hozzászokott, hogy a jószágához ilyenkor kell felkelni. De amúgy is se tűzrevaló, se petróleum, hát hamar le szoktak bújni este. Három kisebb gyerek a vackon, kettő a sutban, egy az anyja lábánál az ágyon, egy meg már, a legnagyobb fiú odavan ingyencselédnek, kosztért és ruháért. Így

el van helyezve az egész család.

A dunna kikopott öreg készség. Huzat nincs rajta, csak tokban van. A pehelyt tavaly télen, miután már az összes párnát eladta, — egy maradt meg a fejük alatt, az is azért mert tyúktoll van benne és nem kellett ingyen se a zsidónak — meglopta belőle és a nyáron nem tudta visszapótolni. Kevés van hát benne s az is nedves, galuskás. Dankóné talán tüdőcsúcshurutot vagy tüdővérszt hurcol! magában, éjjelente izzad, ettől is, de meg ha Dankó felkél a nagyujjast le kell venni a gyerekekről és a dunnát rájuk tenni, ilyenkor megesik, hogy összepisálják, mert a napközbe mezítláb járkáló gyerekek nem bírják tartani a vizeletet. Összefolyik hát benne a nedves pehely és éjszaka sokat hajolnak vele, hogy egyenletesen osszák el.

Dankó mondom felébred. A kezével végighúzza a nedves dunna tetején, a fal felől olyan dermedt mintha fagyos volna. Morog magában valamit, de azt csak az Isten értené, az is csak akkor, ha jól odafigyelne. Fehér, illetve piszkos fehér sapkáját feltolja, mert nagyon átszivalkodott és megnyúlt a nedvességtől és a fülére sűnyöldött. Sapkában hál ugyanis részint a hideg miatt, de részint megszokásból is. Az ágy előtt egy rozoga szék, azon van a gúnyája, az asszonyét felhajítja az ágy végére és a kisujjassa zsebéből előkeresi a pipát, azután meg az öngyújtót. A pipát megszorítottatja, bagó van benne, de benne hagyja. Az öngyújtóval csiholni próbál. De nagyon eljáratja a nedvesség azt is, nem akar gyulladni. Végül a kerekét az ágydeszkához nyomja erősen, keményen, hogy a festék ledúródik a deszkáról és lángra lobban a gyújtó. Rágyújt, de a bagó nem akar égni. Dohánya meg most nincs, talán már nem is lesz, amíg nyúlhajtani nem megy. Legfeljebb, ha itt ott megkínálja valaki egy pipa

dohánnyal.

Egy darabig így kínlódik, de mert nem akar égni, kiveri a bagót, összegyúri és beteszi. Dankóné közben felébred és veszekedik, de ő nem veszi tudomásul. Szívja a bagót és nagyot köp. Azután hanyatt fekszik és hallgat. Mindig így szokott. Hallgat és nyilván gondolkozik. Hogy mit azt megint az Isten tudná, ha kíváncsi volna rá. De az Isten úgy látszik nem kíváncsi, másnak meg Dankó nem nyilatkozik. Itt ott, ha dolgozik és jobb kedve van, a komái és társai közt elereszt egykét szót. amelynek íze és súlya van és amin röhögni lehet, de ez ritka eset. Nem szokott panaszkodni, keseregni, siránkozni, mint némelyek, különösen a gazdagok, akik szégyellik, hogy érdemtelenül jó soruk van, mások meg éheznek.

Igy hallgat hajnalonként, órák hosszáig. A szoba sűrű, gőzös levegőjében csak a pipája parázslík. A szürke füst felvegyülve a párával sugárban áramlik a padlás felé, ahol eloszlik a dermedt fekete levegőben. A pernye igaz a dunnára hull és Sári, már ha nem is tisztasági szempontból — az ilyen kicsinyességeken rég túl van — hanem megszokásból dörög. Ha nincs dohány, bagózik és az ágy elé néha nagyokat köp — nem sűrűn mint a kocabagósok; rendes ember lenyeli a nyálát — és ilyenkor meg ezért veszekszik az asszony. Persze megint nem egészségi szempontból, az ilyen úri nyavalyák erre már ismeretlenek, hanem mert kellemetlen, ha az ember csuszka a ház földjén, amely amúgy is nedves, annyira, hogy ha az ember sokáig ül a széken, a széklábak belesüllyednek a földre.

Kívánok az újság olvasóinak Istentől áldott, sikeres újesztendőt!

Várfi András

SPORT

Telelőre vonultak a csapatok

Az év utolsó hónapjának első hétvégéjén, december 4-én lejátszották az őszi szezon befejező fordulójának mérkőzéseit a labdarúgók. Igaz, a koronavírus-járvány miatt a hatból négy mérkőzést rendeztek csak meg a megyei I. osztályú bajnokság őszi utolsó fordulójában. A tizenkét résztvevős lebonyolítás miatt már hat forduló a tavaszi szezonból is lejátszottak a csapatok. Tavasszal a rövid alapszakasz befejezése után a rájátszással folytatódik a bajnokság.

A lejátszott mérkőzések eredményei:

2021. 11. 27. Gyomaendrődi FC – Orosházi MTK-ULE 2 : 3
G.: Sebők M., Öngöl

Az eddig megszerzett pontok alapján közel két azonos képességű együttes találkozott az Erzsébet ligeti sportpályán. Felértékelte a mérkőzés jelentőségét, hogy a csapatok a felsőházi helyezésekért csaptak össze. Gyors vendéggóllal indult a mérkőzés, ami alapjaiban meghatározta a találkozó kimenetelét. Ezt követően a hazaiak erősen sérelmeztek egy elmaradó kiállítást, amikor a vendégek védője utolsó emberként szabálytalankodott a hazaiak csatárával. Az Orosháza magabiztosan tartotta a labdát, ezért igazi hazai helyzet ki sem alakult. A félidő közepén elért második vendég gól le is zárta az első játékrész érdemi részét. Agresszívan kezdte a második félidőt a hazai csapat, tíz perc után jött is a szépítő találat. A mezőnyben ekkor már kiegyenlített volt a játék, de jött egy újabb hazai védelmi kihagyás és egy vendég gól, ami megnyugtatta a csapatot. A mérkőzés utolsó perceiben jött még egy orosházi segítség, öngólt vétettek, de ez már érdemben nem változtatott a mérkőzés végeredményén. Az első félidő határozott játékaival megérdemelten nyert az Orosháza, amivel közelebb került a felsőházi tagsághoz.

2021. 12. 04. Szarvasi FC 1905 - Gyomaendrődi FC 4 : 1
G.: Kovács A.

Az elmúlt forduló eredményei azt mutatták, hogy az évad végére helyreállt a rend Szarvason, úgy teljesít a csapat, ahogyan a kezdetektől elvárták volna tőlük. A fiatal gyomaendrődi alakulat ellentétes utat járt be, a szezon végére mintha elfáradtak volna. A hazaiak a mérkőzés kezdetétől a kapujukhoz szegtek a Gyomaendrődöt, a félidő közepén meg is jött az első gólvárt gól. A vendégek még a félidő végén egalizálhattak volna, de kimaradt az óriási ziccer. A fordulás után a fiatal vendégek az egyenlítésért küzdöttek, de nem bírtak a jól záró hazai védelemmel. A szarvasiak viszont a félidő közepén két perc alatt szerzett két góllal eldöntötték a mérkőzés sorsát. A találkozó végén még született egy-egy gól, így a vendégeknek is összejött a szépítő találat. A hazaiak meggyőző játékaik eredményeként visszavágtak a Gyomaendrődön elszenvedett vereség miatt. A gyomaendrődi fiatalok a szezon végére, mintha elfáradtak volna.

Öt hetes lesz a felkészülés

A Gyomaendrődi FC megyei I. osztályú labdarúgó csapata a terveknek megfelelően január 17-én kezdi meg az öt hetes téli alapozó munkáját. A 8. helyen záró újonc alakulat heti négy foglalkozással és három gyakorló mérkőzéssel készül a február 19-i bajnoki rajtra, ha az időjárás is engedi. Mindezt megelőzően is lesz közös összejövetele a csapatnak, akik január 9-én részt vesznek az Oros Ablak Békés Megyei Teremkupa szeghalmi selejtező fordulójában. Az egyesület vezetése nem számol jelentős változásokkal az átigazolási időszakban, mindennekelőtt szeretnék egyben tartani az őszi együttest, amely újonc létre magasabb szinten is megállta a helyét és tovább fejlődhet az előtte álló idény során.

Fülöp Zoltán

Irodalmi oldal

Rovatvezető: Polányi Éva

Az égbolttal volt eljegyezve

(Bogyay Katalin interjúrészele Nemes Nagy Ágnessel)

Nemes Nagy Ágnes költő szinte egyidős Pilinszkyvel. Pályájuk egyszerre indult, a betiltott Újhold köréhez tartoztak, s a hatvanas évekig igen szoros kapcsolatban álltak egymással.

Nemes Nagy Ágnes: Barátságunk három szakaszra tagolható. Az első 1945-től 1948-ig tartott, amikor együtt szerkesztettük azt az Újhold című folyóiratot, amely negyvenévi betiltás után csak 1986-ban jelenhetett meg újra, évkönyv formájában. Összejártunk, állandóan találkoztunk. Az a három év a pezsgést, a fény időszakát jelentette számunkra. Utólag badarságnak látszik ez, de nem rendelkezünk politikai tapasztalattal, azt hittük, hogy valamely normális Magyarország korszaka következik. Külön periódus az a négy-öt hónap, amit többekkel együtt 1947 végétől 1948 tavaszáig a római Magyar Akadémia ösztöndíjasaiként töltöttünk, körülöttünk az Örök Város díszleteivel. Pilinszky elég sajátosan élt Rómában, ahol mindannyian reggeltől estig a várost jártuk. Ő azonban azt az életformát folytatta, amit otthon megszokott. Beült az Argentína eszpresszóba – néha némileg hasonló barátjával, Toldalagi Pállal –, és ott cigarettázott egész nap. Sokáig élt úgy, hogy a külső díszletekre nem volt fogékony; teljesen belső, szuverén világban mozgott. A legszorosabb barátságban a legnehezebb ötvenes években voltunk. Rendszeresen találkozott nálunk, a Kékgolyó utcai lakásunkon egy társaság, amelyben hetente legalább kétszer megjelent Pilinszky János is.

Bogyay Katalin: Minek volt tulajdonítható, hogy ennyire sajátos, bezárt világban élt?

Nemes Nagy Ágnes: Egyszerűen ilyen volt az alkata. Kezdjük ott, hogy Pilinszky szép volt, akár egy gótikus szobor vagy egy Fra Angelico festette, idealizált Assisi Szent Ferenc. Ha valaki gyönyörű hosszú ujjaira, tisztán metszett arcára ránézett, mindaz eszébe jutott, ami „a költővel” kapcsolatos. Külsejében is hordozta, ami belsejében is jellemezte: a tökéletes befelé figyelést, a világtól független, attól idegen magatartást. Ő valami máshoz kapcsolódott, az égbolttal volt eljegyezve. Ez a megfelelés külső megjelenése és alkata között szinte rögtön, szinte mindenkiből kiváltotta annak érzését, hogy „költő van jelen”, valamely nagy személyiség, a távolinak, a mélynek és bensőnek a képviselője.

Bogyay Katalin: Ezek szerint 1945-ben, amikor megismerkedtek, Pilinszky kész, érett egyéniség volt, aki alapjaiban már nem változott.

Nemes Nagy Ágnes: Már akkor kiemelkedő verseket írt, de nem mondanám, hogy mozdíthatatlanul kész költő volt. Fejlődése, költői emelkedése határozottan érezhető. Költészetének első periódusát a kezdetektől éppen 1948-ig datálnám, s a nagy, a költőileg legteljesebb szakaszt 1948-tól a hatvanas évek közepéig. A harmadik periódus életmódját és költészetét tekintve is rendkívül eltérő az első kettőtől. Abban az értelemben, hogy sugárzása magával ragadta a környezetét, már ismertségünkör is érett, kész személyiség volt. Csakhogy a hatvanas évek végéig (ha ugyan addig) terjedő rendkívül súlyos politikai helyzetben nagyon szűk körben hathatott másokra költőként, személyiségként. Az ötvenes években ugyanis – tudjuk – a magyar irodalom megszűnt, számos költő, író besorolt az akkori hivatalos irodalomba. Az Újhold-kör nem tudta,

s nem is akarta teljesíteni a követelményeket. Mi, akik éppen csak egy vékonyka kötettel indultunk meg pályánkon, teljesen kiradírozódtunk. A szűk, baráti társaság azonban egyik legkiválóbbjának tartotta Pilinszkyt. Ez volt az az idő, amikor mehezen, de folyamatosan tartottuk a lelket egymásban, ez volt a „répa” korszakunk. Hiszen a répa is olyan növény, amelynek a legértékesebb része a föld alatt van. Répáskodtunk, s reményünk sem volt arra, hogy valaha is a föld fölé kerüljünk.

Bogyay Katalin: „Úgy ment, mint egy üldözött legenda” – írta Pilinszkyról halálakor.

Nemes Nagy Ágnes: Természetesen az ötvenes évek Pilinszkyjére gondoltam. Hiszen mindannyian kitiltottak vagy inkább nem lévők voltunk, csak egymásra számíhattunk. Nem is vésztük át mindnyájan ezt az időszakot, volt aki meghalt, volt aki örökre elhallgatott. Egyébként János emberismerete, természetesen, csekélyke volt, érzéke pedig kevés a politikai helyzet felismeréséhez. Ezzel szemben a legfontosabb dolgokkal mindig tisztában volt. Azt pontosan tudta, hogy mi a fasizmus, a sztálinizmus, az önkényuralom, már csak mély katolicizmusánál fogva is.

Bogyay Katalin: Mennyiben érezte Ön Pilinszky katolicizmusát rendhagyónak?

Nemes Nagy Ágnes: Valahogy nem illik, hogy protestáns lévén katolicizmusát éppen én elemezzem. Legfeljebb néhány – hozzávetőleges – gondolatot említhetek. Pilinszkynek a hithez való viszonyában két réteget véltem felfedezni. Az első, mondjuk „mindennapi” rétegében egy dolgot hiányoltam: a kételyt. Szinte természetes, hogy tizenévesen mindenki kételkedni kezd nemcsak vallásában, de családjában, környezetében, a készen kapott gondolatokban. Ez a serdülők közismert lázadásának időszaka. Belőle hiányzott a „felülvizsgálat”-nak ez az indíttatása, gyermeki vallásosságát mintegy törésmentesen vitte át felnőtt korára. Néha még parázs viták is voltak – amelyeken mindketten mulattunk is egy kicsit. S mégsem lehetett rajtuk csak úgy, egyszerűen mulatni, elvégre abból fakadtak, hogy mindkettőnket elég mélyen érintett – más-más oldalról – a „szakralitás”. Pilinszkynek a felszínen, gyermeki módon megélt vallásossága pusztán látszat csupán, hiszen szinte pascali mélységekkel jelent meg a „második” rétegben, a verseiben tudniillik. Mindnyájan tudjuk: megvolt a maga „komor, sötét mennyország”-a. Komorként és szenvedésként, ugyanakkor vigaszként és szakralitásként megélt katolicizmusát a magyar irodalom nagy nyereségének tartom. A transzcendenciának, a misztikumnak ez a fajta lehelete kevésbé van jelen a magyar, mint a világirodalomban. Még a XVI. században, a hitújítás periódusában is majdhogynem fontosabb volt az élethalálharc, amit nemzetként folytatnunk kellett, mint a dogmatika, kiváltképp a metafizika. Ezt a Pilinszkyben megnyíló „lelki tájat” már csak ezért is nagy kincsnek tekintem.

Bogyay Katalin: Volt-e indíttatása arra, hogy pap legyen?

Nemes Nagy Ágnes: Talán volt. De inkább az „arkangyalságra” volt indíttatása. A kétezer éves katolicizmus, amelynek oly sok földrésze, lelki gazdagsága, égi és földi diplomáciája van, valószínűleg be tudta volna fogadni őt papként. Ahogyan befogadta emberként olyan barátok által, mint például Rónay György, aki nagyon sokat tett azért, hogy Pilinszky dogmáktól mentes költészete beemeltesék a katolikus költészetbe.

Bogyay Katalin: Vallásában a kegyelmet kereste.

Nemes Nagy Ágnes: Szenvedő alkat volt, akárcsak az égboltja. A szenvedés megváltását és kegyelmét kereste, s a kegyelem éles sugarai minduntalan bele is világítanak szenvedő világképébe. Mennyi extatikus föllobbanás! Egy extatikus kegyelmi állapot jelei érződnek nemegyszer „fekete-fehér” költészetében.

Bogyay Katalin: Mekkora szerepe volt Pilinszky vallásosságában, mások bajának és bűnének átvállalásában a környezetének?

Nemes Nagy Ágnes: A környezet hatását illetően némileg szkeptikus vagyok. Szerintem ilyenek született. Nem azt gondolom, hogy külső körülmények, neveltetése vagy akár a rettenetes háborús élmény nem alakította volna alkatát. Dehogynem. Megszabta anyagát, „témáit”. József Attila viszont azt mondta egyszer, hogy a proletariátus témája számára „forma” volt. Nos, Pilinszkynek a haláltábor volt a „formája”. Ezáltal tudta elszótagolni az az életérzést, ami őt eleve jellemezte. Arra a szörnyű pokolbugyorra

Nemes Nagy Ágnes Forrás: Fortepan/Hunyady József

Pilinszky János Forrás: Fortepan / Hunyady József

tudta rávetíteni saját, kútmély személyiségét.

Bogyay Katalin: Megbélyegzés-e, ha azt mondjuk, hogy Pilinszky katolikus költő?

Nemes Nagy Ágnes: Megbélyegzés? Hogy értsem ezt? Ha az akkori kultúrpolitika bélyegére gondolunk, az enyhén szólva, nevesítés. Pilinszky egy nagy költő volt, aki éppen katolikus.

[...]

Bogyay Katalin: Beszélgetésünk során többször megismételte, hogy Pilinszky megváltozott a hatvanas évektől kezdve.

Nemes Nagy Ágnes: Kétségtelen. A remetéből világutazó lett, az aszkétából társaságkereső, a mezítlábasból nemzetközi szalonok profétái jelenlévője. Mindez persze érződik költészetében is. Hogy hogyan, miként érződik? Ez túlmegy a személyes szférán – pedig ez volna fontos. Szinte-szinte a legnagyobb világirodalmi változásokhoz merném hasonlítani Pilinszky átalakulását. A világhoz való viszonya változott meg; mintegy belülről „ki” fordult.

Bogyay Katalin: Miben keresendő e változás oka, Ön szerint?

Nemes Nagy Ágnes: Gondolom a sikerben. Befutott a magyar ifjúság szívébe (majd további szívekbe); egy rendkívüli hiánycikket pótolva. A hatvanas évek ifjúsága megcsalhatkozott, dezilluzionált nemzedék volt, politikai kulcsokkal is elzárva mindennemű mélyebb lelki hangoltságtól. Pilinszkyben olyanfajta hit megnyilvánulását látta, amely új földrészként nyűgözte le. És micsoda szerencséje a magyar irodalomnak! Pilinszky személyében, politikai tisztaságában egybeesett a tehetség és a sugárzás, ami hitként volt jelen a költőben és hitként nyilvánult meg a közönség előtt.

Bogyay Katalin: Nyitott személyiséggé vált volna?

Nemes Nagy Ágnes: Soha nem vált azzá. Éppolyan kevéssé, sőt még kevésbé érdekelte a környezet vagy az emberi környezet, mint régebben. Pontosabban csak kétféleképpen érzett: vagy elutasítást, vagy lázas rajongást valaki iránt, sőt még ezt is hullámozóan.

Bogyay Katalin: Ez is gyermeki reakció volt.

Nemes Nagy Ágnes: Ahogyan sok egyéb. Lángelméjű, időtlen, gyermeki személyiség volt, éppen ezért nagyon védtelen a sikerrel szemben. Tudjuk, kényes portéka az. Pláne a sokáig félretoltak számára. Így jutott el a legnagyobb önfegyvelemből, belső s külső aszkézisból a mindenkire – mindenre kiáradásához. A visszacsatolásra már nem figyelt.

Bogyay Katalin: Ekkor a másik ember tehát már csak hallgató-ság volt számra. E jellemváltozás megmutatkozott régi baráti kapcsolataiban is?

Nemes Nagy Ágnes: Természetesen. Utolsó periódusaiban már kevés kapcsolat volt közöttünk. Régi szellemi cellatársaitól, az újhordas csoporttól, de bármilyen régebbi szolidaritástól eltávolodott. Érdekes pszichológiai eset volt ez, mondhatnám, a pálfordulás egy fajtája. Gondolom, idővel majd sokat fogják elemezni. Nála azért volt meglepő, mert igen gyorsan és nagyon végtelenen történt az átfordulás. Ezért beszélhetünk vele kapcsolatban személyiségváltozásról. Kezdetben mi ezt nem vettük komolyan, afféle tapasztalatszerző kirándulásnak tekintettük az „élet”-be, sőt örültünk, hátha jót tesz neki. Csak később láttuk állandósulni.

Bogyay Katalin: Ha társaira nem jutott ideje, ha a pénz nem érdekelte, ha monológot folytatott a szemben ülővel, ha a környezete nem ingatta meg egyéni életformáját, mi volt akkor a számára mégis az igazán fontos?

Nemes Nagy Ágnes: A rajongás. A feltétel nélküli szeretet, amely körülötte kisarjadt. Abban valahogy biztonságban érezte magát, miközben vacogott a foga a réműlettől. Meg kell értenünk: valamilyen előremenekülés volt ez, egyre irreálisabb rohanás egyfajta biztonság, igazolás felé.

Bogyay Katalin: Menekült tehát a rajongók közé, s ugyanakkor a köznapi, a normális felé...

Nemes Nagy Ágnes: Hatalmas költő volt, ami azt jelenti, hogy fölfelé tért el a normálistól. Életvitele, környezetének egész alakítása költőmivoltához képest esetlegesség, akcidencia. Szeretném itt megjegyezni – bár ez a beszélgetés a magánszférára van irányítva -, könyörögve kérném a leendő irodalomtörténészeket, nehogy valamely magánügyből, életrajzi tényből próbálják megmagyarázni a költői teljesítményt. Mi köze a művészi minőségnek az egyes életrajzi adatokhoz?

Bogyay Katalin: Pilinszky köztudottan nagy színészi képességgel is rendelkezett.

Nemes Nagy Ágnes: Az az érdekes, hogy első két periódusában a színészi készség nem látszott színészinak. Az volt a trükkje, hogy képes volt újra meg újra átélni a saját (vagy más) versét. A színészi hajlam később bukkant elő, amikor már rendszeresen reprodukálta azt az átélési folyamatot, azt, ahogy most éli, írja, találja ki a verset a közönség szeme láttára. Ez is fontos tulajdonság egyébként. Hiszen a költők általában olyan rosszul mondják veseiket, nyögnek, bakiznak, ijedtek, leckét hadarnak. János versmondása hihetetlenül szuggesztív volt, hozzátett valamit a vershez, kinyitott valamit belőle azok számára is – színészien vagy nem színészien -, akiknek a vers enélkül süket, unalmas szöveg lett volna.

Bogyay Katalin: Kedves Nemes Nagy Ágnes, Ön sok mindent tudhat Pilinszky legbensőbb életéről. Akarna erről még valamit mondani?

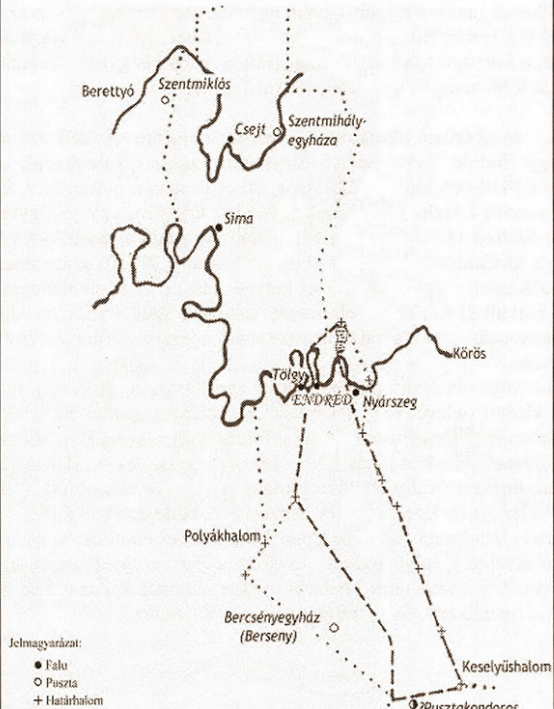
Nemes Nagy Ágnes: Nem, nem. Elég ennyi a magánügyekből. Száz szónak is egy a vége: Pilinszky nagy költő, verseit könyv nélkül kell tudni, mindig, minden pillanatban. Egyetemessé tette minősége, világlátása. Lírálja a magyar kultúra egyik világútlevéle.

Decemberben zárult a Pilinszky-émlékév. Be- és nem lezárult, hiszen a költő jelenléte folyamatos, költészete az olvasókban, olvasókkal él tovább.

Kortársa, Nemes Nagy Ágnes 1922. január 3-án született. Idén száz éve. Most egy beszélgetésben jelenik meg mindkettejük alakja, a kor, amelyben éltek, egymáshoz fűződő kapcsolatuk.

A Nemes Nagy Ágnessel készített interjú a Bogyay Katalin által összeállított és szerkesztett In memoriam Pilinszky című kötetből való.

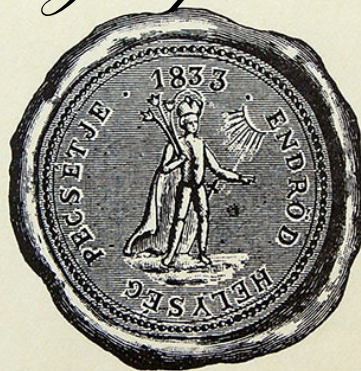
Endrőd, a környező települések és puszták valószínűsíthető határai a XV. században

Endrőd 290 éves

Fényképalbum

Endrőd 1833-as pecsétje

Endrőd pecsétje 1718-ból

Dr. Kovács Béla tulajdona

Egészségről-betegségről

A tea útja

Kedves Olvasók! Az újság januári internetes oldalain a tea-és a teafogyasztás történetéről szeretnék ismertetőt nyújtani. Remélem érdeklődéssel olvassák a történeti áttekintőt; az Új Észrendőre kívánok az Olvasóknak sok szerencsét és jó egészséget!

Marokkói menta tea

A legenda szerint a tea felfedezése Shen Nong kínai császár nevéhez fűződik, aki Kr.e. 2737-ben egy teafa alatt üldögélve figyelt fel arra, hogy a forró vízzel teli kannába hulló levelek megízésítik és-illatosítják a vizet. Megkóstolta az így kapott italt és úgy találta, hogy az szellemi és testi frissítő hatású.

A Tang dinasztia idején (Kr.u. 618-907) japán és koreai buddhista szerzetesek teamagokat vittek haza Kínából. Ezekben az országokban ma is népszerű a szerzetesek által meghonosított teakultúra. A buddhista szerzetesek frissítő italként teát fogyasztottak a meditációhoz. Kínát Mongóliával és Tibettel a Tea és Ló útja kötötte össze. Ezekben a kereskedelmi utakon a kínaiak koronggá préselt teát cseréltek a hadviselésben és teherszállításban befogott lovakra.

1271-ben Kína lerohanása után, Kínában a mongolok megalapították a Jüan-dinasztiát (1271-1368). A mongol hódítók azonban a kifinomult kínai teakészítési és fogyasztási szokásokat nem vették át. Ezt követően Kínában a Ming-dinasztia idején (1368-1644) teakészítésre inkább szálas teát alkalmaztak, a préselt teatéglá helyett.

A XVI. században Kínában élő portugál misszionáriusok leveleikben írnak a Kínában honos teázási szokásokról. 1610-ben a portugálok megkezdik a tea importálását Kínából. 1619-ben a hollandok az indonéziai Jakartában létesített kikötőbe szállított teát Európába exportálják tovább.

1600-ban a Brit Kelet-indiai Társaság uralta a fél Világ kereskedelmét. Ebben az időben Nagy-Britanniában még kis mennyiségű tea volt forgalomban, de London egyik kávéházában már kapható volt a „kínai ital”, azaz a tea.

Braganzai Katalin portugál hercegnő 1662-ben feleségül ment II. Károly angol királyhoz. Katalin hozományához tartozott több láda tea, mely a portugál nemesség körében nagy népszerűségnek örvendő ital volt ekkor, és Bombay kikötője. Bombay lett a Kelet-indiai Társaság Távol-Keletre irányuló kereskedelmének központja, ahonnan a világ minden pontjára szállítottak teát. Braganzai Katalinnak köszönhetően a brit nemesség körében is népszerű szokás lett a teázás. A tea olyan népszerű ital lett Nagy-Britanniában, hogy II. Károly 119%-os adót vetett ki rá.

1773-ban az adók miatti elégedetlenség az észak-amerikai

brit gyarmatokon ahhoz vezetett, hogy Boston kikötőjében az amerikai telepesek a vízbe szórtak több rakomány teaszállítmányt. A bostoni teadélután az amerikai Függetlenségi háború előzménye volt.

Robert Banks természettudós javasolta a brit kormánynak, hogy Északkelet-Indiában termesszenek teát. 1848-ban Robert Fortune botanikust bízták meg azzal, hogy Kína belső területeiről szerezzen teacerje dugványokat, magokat és tanulja meg a teatermesztés tudományát.

1870-es években az indiai Asszámban és Dardzsilingben megnövekedett a magánkézben lévő teaültetvények száma, így Nagy-Britannia a kínainál olcsóbb és bőségesebb teatermő forráshoz jutott.

Tea ültetvény

1839-1860 időszakában zajlott Kína és Nagy-Britannia között az ópium háború. A britek Kínának indiai ópiumot adtak el, az ezért kapott ezüstön pedig a britek teát vettek a kínaiaktól. Emiatt azonban az 1820-as évekre Kínában elterjedt az ópium függőség, ezért a kínai kormány betiltotta az ópium szivást.

A XIX. század közepén az európai porcelánműhelyek forgalma megélné, a műhelyek a délutáni teázáshoz használt teacsészék iránti keresletre termeltek főképp.

1869-ben megnyitották a Szuzei-csatornát, ezért a keleti teatermő vidékekről Európába és Észak-Amerikába tartó gőzhajók gyorsabban és olcsóbban tehették meg utukat, így a nyugati világ fogyasztói frissebb és jobb minőségű teához juthattak.

A XIX. században, Viktória királynő uralkodása idején, az elsődleges teatermesztő helyek a Világon az indiai teaültetvények voltak. Indiában nagyon jó minőségű fekete teát termesztettek, melyre nagy kereslet volt Európában, Észak-Amerikában és Ausztráliában. A század végén, az ipari forradalom idején, a munkaadók bevezették a munkahelyeken a délelőtti és délutáni pihenő időben az ingyenes teaosztást, mely „teaszünetként” vált ismertté.

1908-ban Thomas Sullivan New-York-i teakereskedő selyemzacskóba csomagolt teamintákat küldött ügyfeleinek, így a véletlenül köszönhetően elterjedt a teafilterek használata.

A II. Világháború ideje alatt a brit katonák, mentők és a rendőrök a civileknél nagyobb tea fejadagot kaptak. A háború alatt a fontos tea kereskedelmi útvonalak bezárultak. A háború végére az észak-amerikaiak felhagytak a zöldtea fogyasztással, de az 1960-as években a víz után a tea a második leggyakrabban fogyasztott ital lett a Világon.

Forrás:
Linda Gaylard: Nagy tea könyv
dr. Macsári Judit

A Rózsahegyi Iskola hírei

Adventi projekt keretében készültünk a karácsonyra

Advent első hetében iskolánkban is elkezdődött az ünnepi készülődés. A hetedikesek rövid műsora után meggyújtottuk az első gyertyát az iskola adventi koszorúján. Szedlák Réka intézményvezető helyettes köszöntötte az iskola tanulóit, majd ismertette az adventi időszak programjait. A gyerekek elkezdték

díszíteni a tantermeket, a közösségi tereket, és ünnepi műsorral készültek a közös karácsonyvárára.

A második gyertya meggyújtásakor a hetedikesek a Mikulás történetét mesélték el, ami után az egész iskola együtt énekelve várta a Mikulást, aki hamarosan minden gyermeket megajándékozott egy kis édességgel. Megkezdődött az iskolai karácsonyi vásár, ahol apró ajándékokat, édességet, teát, szendvicset lehetett vásárolni. Köszönjük a szülők, a pedagógusok és a gyerekek közreműködését a vásár sikeres lebonyolításában, kellemes élmény volt ez a hét mindenki számára. A hetedikesek feldíszítették a szép nagy karácsonyfát, a rajz szakkörösök pedig papír harangokkal díszítették a zsbongót, amelyeken az iskola minden tanulójának a neve megtalálható. Nagy sikert aratott a hetedikesek posta szolgálata, a karácsonyi üdvözlőlapok küldése

iskolán belül. Örömet okozott pár kedves szó annak is, aki kapta, és annak is, aki küldte.

Megtapsoltuk a körzeti és megyei Diákolimpián eredményesen szereplő tornászainkat, akik kiemelkedő eredményeket értek el.

Torna diákolimpia körzeti döntő

Csapatban, a lányok versenyében

I. korcsoportban 2. helyen végeztek:

Bedő Bianka 1.b, Dinya Lotti 1.b, Gaál Bella 1.b, Hinel Boglárka 3.a, Hornok Dalma 2.b, Komjáti Janka 2.b és Szerető Viktória 2.b

II. korcsoportban 1. helyen végeztek:

Gellai Zoé 3.a, Gyuricza Nóra 3.a, Peschak Rebecca 3.a, Samu Hanna 5.b, Szikszai Szelli 4.a, Szujó Anikó 4.a

Egyéni összetettben:

I. korcsoportban 1. helyezett Bedő Bianka 1.b, 5. helyezett Gaál Bella 1.b

II. korcsoportban 2. helyezett Gyuricza Nóra 3.a, Samu Hanna 5.b, 5. Gellai Zoé 3.a,

6. Szikszai Szelli 4.a

III. korcsoportban 3. helyezett Gubucz Kata 5.a

A fiúk versenyében Félix Patrik 6.a osztályos tanuló képviselte iskolánkat, aki a III. korosztályban, egyéni összetettben 1. helyezést ért el.

A körzeti verseny után következett a megyei döntő, ahol az alábbi tanulók értek el szép eredményeket:

Lányok versenyében, csapatban

I. korcsoport 2. hely

II. korcsoport 1. hely

Egyéni összetettben

I. korcsoport 3. hely Bedő Bianka 1.b, 6. hely Hornok Dalma 2.b

II. korcsoport 2. hely Gyuricza Nóra 3.a, 5. hely Samu Hanna 5.b

III. korcsoport 3. hely Gubucz Kata 5.a

Fiúk versenyében III. korcsoportban 1. helyezett Félix Patrik 6.a osztályos tanuló.

Az adventi ünnepkör végén, a negyedik gyertyát is meggyújtottuk iskolánk adventi koszorúján. Az ünnepi műsor után kihirdettük a karácsonyról szóló fotópályázat és az online vetélkedő eredményeit. Iskolánkban hagyomány, hogy az osztályok hangulatos ünnepi műsorral készülnek, amit közösen nézünk meg az utolsó tanítási napon. Sajnos a járványügyi helyzet miatt ezt az idén sem tudtuk megvalósítani a hagyományos keretek között, ezért készítettünk egy karácsonyi ünnepi videót, amit az utolsó tanítási napon minden osztály megnézett. Végül közösségi programokkal zártuk a szünet előtti utolsó tanítási napot.

Olvasni karácsonykor is jó...

A Gyomai Kner Nyomda ZRT rajzpályázatot hirdetett iskolánk tanulói részére, melynek témája a karácsony és az olvasás öröme volt. Minden osztály tanulói készítettek rajzokat a pályázatra. A zsűri az alábbi döntést hozta.

Helyezések:

1-2.o.: 1. Lakatos Kevin 2.b, 2. Mózes Zsófia 2.b, 3. Iványi Emília 1.a

3-4.o.: 1. Bálint Virág Zsófia 4.b, 2. Papp Gerda 3.a, 3. Gaál Blanka 3.a

5-6.o.: 1. Alt Réka 5.b, 2. Gubucz Kata 5.a, 3. Katona Kitti 5.a

7-8.o.: 1. Gonda Noémi 8.b, 2. Hankó Réka 7.b, 3. Burai Barbara Petra 8.a

Gyógypedagógiai tagozat: 1. Balogh Patrícia, 2. Schwalm Boglárka, 3. Dinya Fanni

A díjazottak értékes könyvcsomagot kaptak, rajzuktól pedig karácsonyi üdvözlőlapot készített a nyomda. Köszönjük a lehetőséget.

További információk, fotók, videofelvétel elérhető az iskola honlapján: www.rozsahegyiskola.hu

„ENDRŐD 290 ÉVES” RENDEZVÉNYSOROZAT FOLYTATÓDOTT

Kedves Olvasók! Ez a cikk a 2021. decemberi számban már megjelent, azonban – sajnálatosan – akkor lemaradtak a képek. Ezért, most a cikket változatlan formában, de immár a képekkel, ismét leközzöljük.

Az Endrődiek Baráti Köre ebben az évben több rendezvénnyel emlékezik Endrőd újratelepítésének 290. évfordulójára. Novemberben négy alkalommal gyűltünk össze, mindannyiszor a Szent Antal Népházban.

Először **november 6-án**, szombaton a disznóvágási hagyományokat elevenítettük fel. Hogyan történt Endrődön a disznóvágás, mi volt a szokás, milyen ételeket készítettek?

Mindenekelőtt áldomást ittak (többször is a nap folyamán), reggelire hagymás vért sütöttek, ebédre orjalevest főztek, a leves után elmaradhatatlan volt a főtt hús ciberével. Délutánra kisült a finom hájas kifli is. Vacsorára töltött káposztát főztek, hurkát, kolbászt, pecsenyét sütöttek.

Nagyon sok munkával járt, mire elkészült a kolbász, a pucor (gömböc), a hurka, a disznósajt, besózták a szalonnát, kisütötték a zsírt. Ünnepe volt ez a javából, hiszen Endrődön nem jutott minden nap hús az asztalra. Ünnepe volt azért is, mert összejött a rokonság. A nap végén jót ettek, ittak, aztán előkerült a citera vagy a hegedű, és jót danoltak az emberek. Az esti kártyázás is szokásban volt.

A disznóvágáshoz tartozik, hogy az asszonyok gyakran sütöttek ilyenkor vízenkőttet vagy vízen kullogót, hájas tésztát, kelt hájas kiflit. Fülöpné Katóka és Gubuczné Erzsike meg is sütötték ezeket a süteményeket. Isten tartsa meg őket nagyon sokáig! Természetesen meg is kóstolhattuk a finomságokat, sőt a recepteket is hazavihettük, hogyha kedvünk támad, otthon kipróbálhatjuk.

Ebéd előtt Fülöpné Katóka és Gubucz Béla mesélt emlékezetes történeteket a régi idők disznóvágásairól.

Ebédre mi más lett volna? Sült kolbászt és hurkát ettünk. Meghívtuk a Rózsahegyi iskola tantestületét és a Barátság Klub tagjait is a barátság jegyében.

Másnap november 7-én, vasárnap délután 16 órakor endrődi énekeket hallgathattunk a Gyomaendrődi Zenebarátok Kórusa, valamint Csíkné Varga Eszter, Kiss Rózsa és Nagy Ildikó előadásában. Műsorvezető Polányi Éva volt.

Bartók Béla 1926-ban Endrődön az Öregszőlőben gyűjtött népdalokat. Az általa gyűjtött dalokból, balladákából válogatott a műsor összeállítója, Szilágyiné Németh Eszter.

A koncert végén a kórusal együtt énekelt a közönség is.

November 13. „ENDRŐD 290” KONFERENCIA: ENDRŐD MÚLTJA, JELENE, JÖVŐJE

Dél előtt 10-kor kezdődött a rendezvény, Dr. Varjú László, az Endrődiek Baráti Körének titkára köszöntötte a megjelenteket, utána Uhrin Gábor mondta el, hogy miért kezdeményezte ezt a konferenciát.

Az első előadó Dr. Kovács Béla volt. Nagyon érthetően, hitelesen elmondta az újratelepítés körülményeit. Talán sikerül az újság következő számaiban közzétenni előadását.

Utána Dr. Szonda István beszélt Endrődről a néprajzkutató szemével, képeket is vetített szép endrődi szöttesekről, a tájházban megtartott betlehemezésről, falusi esküvőről.

Hegedüs Bence Endrődszentlászló (Kondoros puszta, Hunya) történetéről és Endrődhöz való viszonyáról tartott vetített képes előadást.

Ebéd után filmvetítés következett: Giricz László a 290. évfordulóra készített régi fényképekből, dokumentumokból, riportokból egy 45 perces kisfilmet.

Délutáni program Endrőd (Gyomaendrőd) jelenéről és jövőjéről szólt.

Toldi Balázs polgármester a közelmúlt és a közeljövő gyomaendrődi fejlesztéseiről beszélt, többek között útfelújításokról, az ipari park és a fürdő fejlesztéséről, a holtágak vízcseréjéről, az öntözőcsatornák rendbetételéről, eladó házakat megvásárolva szociális bérlakások létesítéséről.

Az illegális hulladéklerakás problémáját is megemlítette, nem győzi a város a szemétdombokat felszámolni.

Egy tiszta, élhető város megteremtése a cél, ahonnan nem vágyódnak el az emberek.

nyezetvédőket, mezőgazdászokat, lovászokat, pékeket, cukrászokat, falusi vendéglátókat, szakácsokat, pincéreket képeznek.

Végül felolvastuk Dr. Dinya László professzor levelét, aki nem tudott eljönni a konferenciára, de üzent:

Településünk jövője szempontjából térségünk komplex fejlesztésére van szükség. Amihez (mint azt kevesen tudják) egyidejűleg legalább négyféle tőkére van szükség:

- a gazdasági tőke (pénztőke + beépített infrastruktúra egyaránt)
- a tudástőke (azaz elegendő jólképzett munkaerő, mégpedig fiatalok),
- a természeti tőke (termőföld, vízkincs, élhető környezet, nyersanyag, stb.)
- és nem utolsósorban társadalmi tőke (agilis, összetartó közösség)

Ha bármelyik hiányzik, vagy leromló tendenciát mutat, mindent meg kell tenni, hogy javítsuk. Különben nincs kiút, nincs tisztesség jövő.

Végül Dr. Varjú László zárta a konferenciát. Elmondta, hogy ezzel a konferenciával nem ért véget a közös gondolkodás. Ez a jövő a kezdete. Több ilyen konferenciát, tanácskozást, ismeretterjesztő előadást fogunk szervezni jövőre.

November 14. Családfa nap.

Bemutattuk azt a számítógépes programot, amellyel lehetőség nyílik arra, hogy összekapcsoljuk a tősgyökeres endrődi családok családfáját. Minden nagycsaládban van olyan ember, aki kutatja a múltat, vezeti a családfát, tartja a kapcsolatot a rokonokkal. Az eddigi adatok feldolgozása során bebizonyosodott az, amit eddig is sejtettünk, hogy minden endrődi rokona minden endrődinek.

Uhrin Gábor kivetítve ismertette a programot (nem kell telepíteni, internetes böngészőben fut), miket tud, és hogyan kell kezelni.

Aki igényelte, annak adott hozzáférést, jelszót, és a helyszínen ki is próbálhatták az érdeklődők a programot. Az ősök irányába vagy a leszármazottak felé kirajzolhatóak a családfák.

Kiterítettük az endrődi Uhrinok, Ugrinok kinyomtatott, 6 méter hosszú családfáját, mely az 1700-as évek elejétől napjainkig mutatja a családtagokat. Nagy érdeklődéssel szemlélték a közönség, és örültek, amikor felfedezték rajta valamelyik rokonukat.

Lejegyezte: Uhrin Gábor

Dr. Véha Antal, aki a Szegedi Tudományegyetemen intézetvezető egyetemi tanár (szakterülete a malomipar) az öko- és biogazdálkodás lehetőségeiről beszélt. Felhívta a figyelmet a biotermékekre, ezeknek a jövedelmezősége 3-4-szeres. A globális felmelegedés miatt egyre fontosabb az öntözés. Nagyon lényeges az élelmiszer-feldolgozó ipar, ennek kialakulását minden lehetséges eszközzel támogatni kell. A feldolgozott élelmiszert jóval nagyobb haszonnal lehet értékesíteni.

Davidovics László, a Bethlen Gábor Mg-i és Élelmiszeripari Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium igazgatója a középfokú agrárképzést mutatta be a közönségnek. Elmondta, hogy jó az iskola, színvonalas oktatás folyik, sok gyerek jár ide és szeretik is ezt az iskolát. Elmondta azt is, hogy eszközeik elavultak, sajnos nem kapnak elég pénzt fejlesztésre. Az előadás végén levetítette az iskola bemutatkozó filmjét. Kör-

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

„Nem múltak el ők, kik szívünkben élnek:
Híába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”
(Juhász Gyula)

BULA JÁNOS volt gyomaendrői lakos, 92 éves korában megtért Teremtőjéhez.

GELLAI VINCÉNÉ szül. SZUROVECZ VERONIKA volt gyomaendrői lakos, életének 90. esztendejében visszaadta lelkét Teremtőjének.

HANYECZ MIHÁLY JÁNOSNÉ szül. RADICS MARGIT volt gyomaendrői lakos 85 éves korában az Égi hazába költözött.

HORNOK ERNŐNÉ született NÉMETH PIROSKA volt gyomaendrői lakos életének 87. esztendejében az Égi hazába költözött.

LAKATOS BÉLA volt gyomaendrői lakos 81 éves korában megtért Teremtőjéhez.

SZÓLÓSI JÓZSEF volt gyomaendrői lakos 62 éves korában az Égi hazába költözött.

VARGA LÁSZLÓNÉ szül. DÁVID GIZELLA volt gyomaendrői lakos életének 91. esztendejében visszaadta lelkét Teremtőjének.

Sírhelymegváltási lehetőség Endrőd katolikus temetőiben!

A Szarvasvégi temető régi gyermekparcellájának szabad részein és a Központi temető köztemető melletti parcellájában is új sírhely-sorokat létesítettünk. A Szarvasvégi temető előnye, hogy belvizes időszakban is lehet koporsós temetést végezni magas fekvése miatt, a Központinak pedig az, hogy a sírhelyek a temető elején találhatóak. A sírhelyváltásról érdeklődni az Endrői Plébánián lehet munkanapokon délelőtt 9-től 12 óráig, vagy telefonon a 66/283-940-es számon, illetve az endrodi.plebania@gmail.com e-mail címen.

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

A tiszta szeretet nem azért ad, hogy derűvé változtassa valakinek a rossz hangulatát, vagy hálátlansága helyett hálát eszközöljön ki. Az igaz szeretet az **adás** tökéletesen tiszta, akadálytalan formája. Szabadon árad a többi ember felé, és jutalmát önmagában hordja.

Gerald G. Jampolsky

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Tisztelt vásárlóim!

Téli ajánlataim:

- őszi műtrágyák, őszi virághagymák, virágföldek, lemosóvegyeszerk, permetezők
- zománcos kályhacsövek, kályhák, zománcozott üstök, üstházak, gáz-égők
- műanyagbordók, műanyag kannák, demizsonok, befőzéshez üvegek, tartósítószerk
- takarófoliák, zsákok, műanyag rekeszek, vödörök, létrák
- munkavédelmi bakancsok, védőkesztyűk, munkaruhák, gumicsizmák
- ajtózárok, lakatok, szögek, csavarok, elektromos kéziszerszámok
- kutya-macska eledelek, rágcsló itatók, riasztók, csapdák

Várom kedves vásárlóimat!

Boldog új évet kívánunk!

AGRO ÁRUHÁZ

METAL STOP KERÉKPÁRÜZLET ÉS ÉPÜLETGÉPÉSZET

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szervíz

- Tornádó elektromos kerékpárok,
- gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
- csövek, szerelvények.

- hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,
- Led TV-k, porszívók
- háztartási kisgépek, szórakoztató elektronika,
- szegek, csavarok, zárok, lakatok,
- fürdőkádak, mosdók, csaptelepek, mosogatók
- ZÁRTSZELVÉNYEK, TÉRHÁLÓK, ESŐCSATORNÁK és FÜSTCSÜVEK kedvező áron!
- kerékpárok JAVÍTÁSA - SZERELÉSE!

GYOMAENDRÖD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.:

(66) 386-909

Hítellehetőség! Minden kerékpárhoz értékes ajándékot adunk!

